

Dok su određeni metali, poput litijuma i kobalta, neophodni za dekarbonizaciju, Evropa mora da prebaci fokus sa iskopavanja ovih materijala na smanjenje potrebne količine i recikliranje upotrebljene količine, piše An Dom.

An Dom je zamenik direktora Seas At Risk, evropskog udruženja nevladinih organizacija koje rade na zaštiti evropskih mora.

Politika EU o kružnoj ekonomiji i sirovinama ne uzima u obzir potrebu da se metali ostave u zemlji i na morskome dnu. Ako kopamo sve dublje i dublje u netaknuta područja Zemlje-ili zaista na kraju iskopamo Mesec ili asteroide-da bismo zadovoljili nezasitni apetit Evrope za primarnim metalima, tada će ta toliko rasprostranjena „kružnost“ biti samo iluzorna. Naš svet konačno (i sa zakašnjenjem) razmatra ostavljanje fosilnih goriva u zemlji. Isto bismo trebali učiniti i za metale.

„Sigurnost snabdevanja“ sirovinama, posebno određenih metala koji se smatraju „kritičnim“, sve je veća komponenta politike EU.

Od Evropskog zelenog dogovora 2019. do Akcionog plana za sirovine i nove Uredbe o baterijama, „pristup resursima“ i „strateška autonomija“ u suštini pozivaju rudarsku industriju da pronade nove rezerve primarnih metala. Ovo uključuje dubokomorska ispitivanja-koja su sprovedena poslednjih meseci-i zaštićena područja na kopnu, uključujući lokacije Natura 2000.

Rudarstvo je jedna od svetski najzagađenijih industrija i glavni doprinos klimatskim promenama.

Proizvodnja sedam metala (gvožđe, aluminijum, bakar, cink, olovo, nikel, mangan) odgovorna je za 7% svih emisija gasova sa efektom staklene bašte, kao i glavni uzrok gubitka biodiverziteta, kršenja ljudskih prava, političke nestabilnosti i prisilnog raseljavanja na globalnom jugu.

U vreme kada je IPCC izdao oštro upozorenje koliko smo sada opasno blizu granice opasnosti od 1,5 ° C dogovorene u Pariskom klimatskom sporazumu, žrtvovanje čitavih ekosistema za podsticanje novog eksploatacije rudarstva je u najboljem slučaju nemarno, u najgorem slučaju kriminalno, i potpuno je neskladan sa motoima „ne nanosi štetu“ i „nultog zagađenja“ Zelenog dogovora.

Evropa snosi značajan deo odgovornosti za rastuću potražnju za metalima, koristeći do 20% globalne proizvodnje minerala za manje od 10% svetske populacije. Evropski kreatori politike prihvatili su rastuću potražnju za metalima i rezultirajući rudarski procvat kao neophodno zlo za dekarbonizaciju.

Preko potreban prelaz na ekonomiju neutralnu prema ugljeniku fokusira se prvenstveno na popravke tehnologije i inovacija, kao što su široko rasprostranjena infrastruktura obnovljive

energije, električna vozila i digitalizacija, a svi oni troše puno metala.

Strateški akcioni plan Komisije za baterije iz 2018. godine pozvao je na „prihvatanje vađenja sirovina“. Ogroman apetit EU za resursima “takođe je priznat u novom Akcionom planu EU za sirovine, koji prepoznaje kako „osnovni problem ... treba rešiti smanjenjem i ponovnom upotrebom materijala pre nego što ih se reciklira “.

Međutim, nema znakova postojanja ozbiljnih obavezujućih ciljeva za smanjenje upotrebe sirovina u Evropi. Umesto toga, kao i iskorištavanje resursa drugih kontinenata, stotine novih rudnika se planiraju širom Evrope.

Jednako je osuđujuća i činjenica da je Evropa glavni igrač u trci za dubokim morskim dnom: nekoliko evropskih zemalja poseduje licence za istraživanje dubokomorskog rudarstva u međunarodnim vodama, a komercijalno se rudarstvo očekuje od 2023. Druge razmatraju rudarstvo na svom kontinentalnom pojasu.

Cirkularnost zahteva snažnu političku volju da se smanji ekstrakcija resursa. Status kuo - relativno jeftini metali koji preplavljaju tržište po ogromnim ekološkim i ljudskim troškovima - ne daje podsticaj da se zaustavi prekomerna potrošnja i rasipanje metala na globalnom severu. Na oskudicu se mora gledati kao na ključ inovacije i kreativnosti.

Uništavanje životne sredine i ljudski uticaji rudarstva mogu se prebaciti u prošlost.

Društvena i tehnološka rešenja za njegovu realizaciju već postoje: prestanak tehnološke, psihološke i planirane zastarelosti, popravljivost, dugovečni ciklusi proizvoda i ugrađeni kružni dizajn za jednostavno i ekonomično rastavljanje komponenti za ponovnu upotrebu i recikliranje.

Evropa može značajno smanjiti potrošnju svojih resursa usvajanjem obavezujućih EU i nacionalnih ciljeva smanjenja materijalnog otiska i uvrstiti ih u politiku mobilnosti, energije, digitalizacije, industrije, urbane politike i stanovanja.

EU bi takođe trebalo da osmisli mnogo ambiciozniji zeleni dogovor koji ima za cilj „rast bez ekonomskog rasta“, kako preporučuje Evropska agencija za životnu sredinu (EEA).

Ovo zahteva duboke promene u sistemima potrošnje i proizvodnje i načinu života kako bi se suzbila prevelika potrošnja (npr. Ekonomija deljenja, iskorenjivanje oglasa za automobile i brza moda).

Na primer, deljenje automobila-u kombinaciji sa mnogo boljim odredbama za hodanje, vožnju bicikla i javni prevoz-može minimizirati evropski vozni park, značajno smanjujući potražnju za metalima kako bi automobilski park bio električan.

Ovo je vrsta ogromnog potencijala za smanjenje potražnje za resursima na koje EU treba da cilja, umesto da nastavi da prihvata staru paradigmu vađenja sirovina.

Ono što je najvažnije, to znači otpuštanje paradigme „većnog ekonomskog rasta“ i stvaranje

društava i ekonomija koje se fokusiraju na blagostanje i brigu o planeti i ljudima.

Izvor: Euractiv